

deraf er en Folge, er ubearbejdet med den største Omhu. Den ærede Rigsdagsmand yttrede sig mod § 38, hvori der er givet Godseierne Udgang til at gjøre Overbud; denne Paragraph er indfat netop af de Medlemmer af Udvalget, der vaagede over Godseiernes Interesser, og den mødte den største Betænkelse fra Bondestandens Side; de ærede Medlemmer, som noget nærmere kjende til denne Sag, ville vide, at der var ikke saa lidt Bevægelse imod det hele Udkast i Anledning af denne Paragraph, og den er just sat ind for at raade Bod paa de med Taxationen for Godseierne forbundne Ulemper. Forfaavidt den ærede Rigsdagsmand dernæst yttrede sig om Forstaelsen af § 7 i Forordningen af 13de Mai 1769, da troer jeg just ikke, at den Naade, hvorpaa han fortolkede den, navnlig Udtrykket „hazardere,“ ganske kan holde Stif, men jeg skal overlade Afgjørelsen af dette Spørgsmaal til de Retskyndige, idet jeg kun skal bemærke, at han vil indrømme mig, at der ogsaa staaer, at Bonden skal kunne staae sig og være velholden ved Gaarden, saa at der virkelig ikke alene er taget Hensyn til vedkommende Stiftelses Lær, men ogsaa til, at Bonden skal kunne staae sig ved den Naade, hvorpaa Fæstet overgaaer til Selveiendom. — Mere troer jeg ikke at jeg behøver at fremhæve, thi deri ligger jo egentlig det Punkt, som har Betydning ved den Sags Afgjørelse, der omhandles i § 7. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (J. A. Hansen) og flere med ham have ikke ganske opfattet mine Bemærkninger om min Stilling til Lovforslaget. Jeg har sagt, at det foreliggende Lovforslag kun havde meget liden Udsigt til at vinde nogen Fremgang, ja jeg tør sige, at hvis der her i Salen er 90 Medlemmer, saa ere de 85 overbeviste om, at der ialfald denne Gang ikke vil vindes noget praktisk Udbytte, selv om det gaaer igjennem her i Salen, og den ærede Forslagsstiller har eiheller paa nogen Naade paastaet, at der vilde vindes noget saadant Udbytte ved at Sagen gik igjennem her i Salen, — det er det, jeg fremhævede. — Han bemærkede, at Ministeriet havde erklæret sig for Fæsteforholdets Ordning — men derom

talte jeg slet ikke, jeg talte om det foreliggende Lovudkast, og imod det har Ministeriet erklæret sig. Den ærede Rigsdagsmand yttrede, at Landstthinget havde vist en meget varm Interesse for denne Sag ved gjens tagende at fremkomme med motiverede Dagsordener, men der om yttrede jeg mig slet ikke; jeg sagde, at Landstthinget har erklæret sig mod det foreliggende Lovforslag. — Jeg troer ikke, at vi komme et eneste Skridt videre derved, at det andet Thing fremkommer med motiverede Dagsordener, anerkjender Sagens Ansættelighed, men skyder Arbejdet over paa Regjeringen og siger, at den maa fremkomme med et Udkast i saa Henseende; jeg troer ikke, at vi komme et Skridt videre ved den ubestemte Udsigt, som den ærede Minister fremsatte til, at han under visse Eventualiteter, under visse Forhold, med visse Endringer kunde være tilbøielig til at komme med et Udkast desangaaende. Men, som sagt, mine Bemærkninger gjaldt aldeles ikke om Fæsteforholdets Ordning ialmindelighed, de gjaldt Udsigten for det foreliggende Lovforslags Fremgang. Den ærede Rigsdagsmand bemærkede tillige med Hensyn til mine Udtalelser, at han jo dog vel for sit og sine Venners Vedkommende havde Lov til at arbejde for andre store politiske Spørgsmaal uden at deres Iver for denne Sag derfor skulde kunne siges at være skjulnet; jeg indrømmer naturligviis fuldkommen dette, men det var heller ikke derpaa, at mine Bemærkninger gik ud. Jeg sagde, at naar et Selskab vanner sig med et vist bestemt Formaal f. Ex. Landbosagens Ordning, og man da seer et saadant Selskab sætte en stor Deel af dets Virksomhed og Kræfter paa heelt forskjellige Formaal, saa er det et Tegnpaa, at det halveis har forladt sit oprindelige Formaal. Dersom der danner sig et Selskab f. Ex. for at udbrede Musikken, og vi saa finde, at dette Selskab giver sig af med og sætter en stor Kraft paa at udbrede f. Ex. Dyrkingen af Korfugter, saa er det dog rimeligt, at man siger, at Selskabet ideimindste i Ldeels har opgivet det Formaal, som det egentlig har foresat sig. Jeg fremfører ingenlunde dette, som om det skulde være en Bebrejdelse; ethvert Selskab har naturligviis sin fuld-